

Mechelen Leesstad

Onderzoek en onderwijs werken samen aan begrijpend lezen

school ♥ onderzoek – donderdag 28 april 2022

INHOUD

- **Mechelen Leesstad – opzet en werking**
- **Don Bosco – Mechelen Leesstad in praktijk**
- **Vragenronde**

● Stefan De Clerck

20 jaar onderwijservaring

master Opleidings- en Onderwijswetenschappen

Onderzoeker ExCEL van Thomas More

● Mechelen Leesstad 2022

● jaar 1: 8 basisscholen

2020 - 2021

Go! Shil
Den Anker

De Spreeuwen
Sint-Lambertus

Lyceum
Ursulinen

De Puzzel
Scheppers

● jaar 2: 24 basisscholen

2021 - 2022

Go! Shil
Den Anker
De Wondertuin
OLV van de Ham
Maurits Sabbe
De Sprankel

De Spreeuwen
Sint-Lambertus
De Luchtballon
Don Bosco
Victor Van de Walle
Sint-Pieter

Lyceum
Ursulinen
De Zonnebergen
Sint-Maarten
De Vlieger
De Vlinder

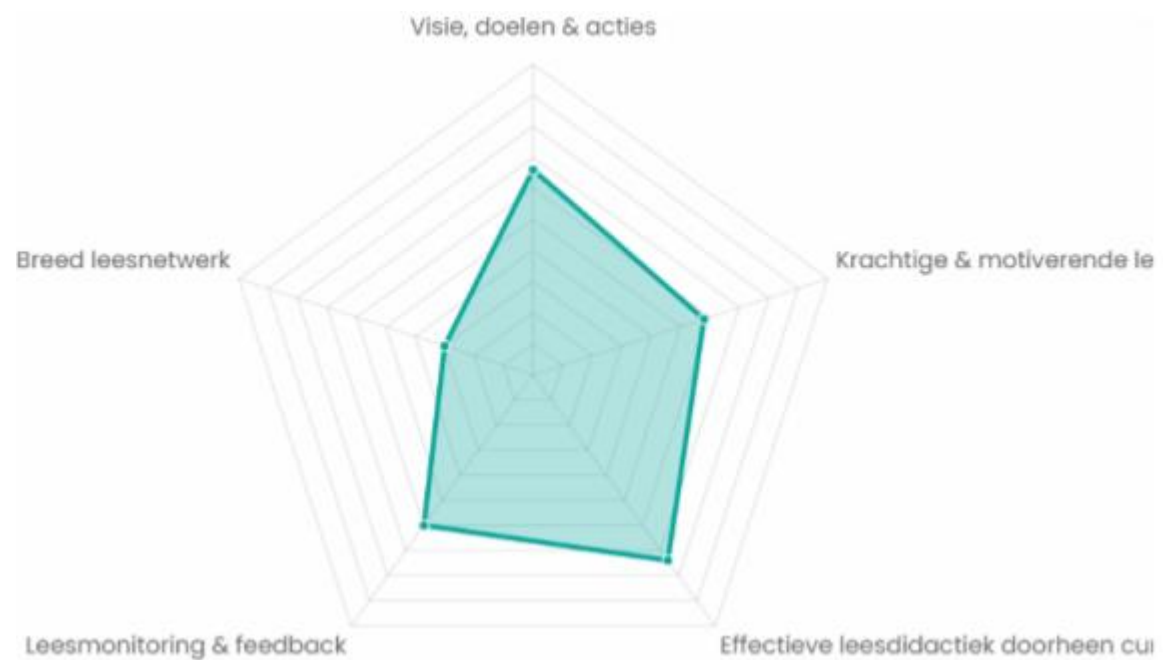
De Puzzel
Scheppers
De Bel
De Esdoorn
De Abeel
De Vlindertuin

● Leesscan

- 1) Visie, doelen & acties
- 2) Krachtige en motiverende leesomgeving
- 3) Effectieve leesdidactiek
- 4) Monitoring en feedback
- 5) Breed leesnetwerk

Leesscan

Leesscan

Visie doelen en actie	5	5	5	4	6,5	3	3,5	6,5	5	5
Krachtige leesomgeving	9	8	5,5	7	8	5	7	8	6	5
Effectieve leesdidactiek	8,5	7	5,5	7	9	5	7	8,5	8	6,5
Leesmonitoring en feedback	7	7	5,5	7	9	5	7	7	9	6,5
Breed leesnetwerk	6	5	5	5	6	2	5	8	4	3

Interview

visie (begrijpend) lezen (6) actieve opvolging (7)	Slechts een korte paragraaf, wel is er al een visie rond verteltassen, AVI en leesontwikkeling. Wel zijn de vele acties op school al opgelijst.	geen	geen	geen, wel een kernteam	geen uitgeschreven lezen is een puntje in het algemene taalbeleid	
klas- en schoolbib (12)	als schoolbib wordt regelmatig door boekencoffers	Klasbib wordt 2-jaarlijks aangevuld na boekenverkoop. Schoolbib voor klasdoorbrekend lezen (ouder	Schoolbib: Niveauleesboekjes Klasbib: Wat lkr meebrengt of aankoopt vanuit algemeen budget	Klasbibliotheek KS: boekenhoek per thema	klasbibliotheken: aantal jaren geleden gescreend tijdelijke schoolbib rond projecten	klasbib + aanbod in de zorgklas leerkrachten mogen jaarlijks bestellen vanuit hun budget
structureel vrij lezen (13)	it werden meerdere n van hetzelfde boek	Normaal wordt er klasdoorbrekend aan niveaulezen gewerkt.	Initiatief per klas	niet structureel, per klas voorleesweek, poëzieweek klaseigen invulling Leesfee: 's middags voorlezen	dagelijks 15'	geen schoolbrede afspraak
boekpromotie (14)	natig (vb. met dag)	Boekbesprekingen (afhankelijk van leerkracht).	Klasintern via thema's taal en wero	vroeger: ouders voorlezen	klasafhankelijk	geen
leerkracht als rolmodel (15)		Zeker qua voorlezen, wat lezen betreft is het afhankelijk van de leerkracht.	geen	niet iedereen	sommige leerkrachten	afhankelijk van leerkracht
taalmethode (16) leesmethode 1e lj (16)		Tijd voor taal Accent Veilig leren lezen KIM	Tijd voor taal accent Veilig leren lezen KIM Leesproject: 2 keer/jaar selectie	Taalkanjers Maan, roos, vis	Verrekijker Mol en beer	1-4: Studio Taal 5-6: ZieZo Taal en Spelling Veilig leren lezen Kim-versie

● Begeleiding

● Begeleiding

ExCEL

EXPERTISECENTRUM
VOOR EFFECTIEF LEREN
@THOMAS MORE

Visie, doelen & acties

Monitoring en feedback

● Begeleiding

Krachtige leesomgeving

Breed leesnetwerk - bibliotheek

● Begeleiding

Centra voor Basiseducatie

Breed leesnetwerk - ouderbetrokkenheid

● Begeleiding

Professionalisering

- Woordenschatverwerving in de kleuterklas
- Van probleemoplossend en betrokken luisteren naar begrijpend lezen
- Fit voor lezen/Leesproblemen voorkomen bij kleuters
- Aanvankelijk lezen, ook voor anderstalige leerlingen
- Wijze Lessen voor begrijpend lezen: Effectieve leesdidactiek

● Interventies om leesbegrip te vergroten

Wat doe je voor, tijdens en na het lezen van een tekst?

● Interventies om leesbegrip te vergroten

Voor het lezen van een tekst:

- Achtergrondkennis opbouwen
- Voorkennis activeren
- Expliciete woordenschatinstructie

● Achtergrondkennis opbouwen en voorkennis activeren

Provincie
Antwerpen

DE
MAAN

MECHELEN

SPEELGOED
MUSEUM MECHELEN
VZW

h museum
Hof van Busleyden
Bourgondisch stadspaleis Mechelen
v
B

SPORTIMONIUM

KAZERNE
DOSSIN

Natuurpunt
Mechels Rivierengebied

● Verwerking met de boekenkoffer

● Interventies om leesbegrip te vergroten

Tijdens het lezen van een tekst:

- Vragen stellen en beantwoorden
- Monitoren van begrip
- Kerngedachten en samenvatting

● Tussentijds samenvatten

Paragraaf 2

Kernvragen

Over **wat** of **wie** gaat dit deel van de tekst? _____

Wat is belangrijk aan deze **wat** of **wie**?

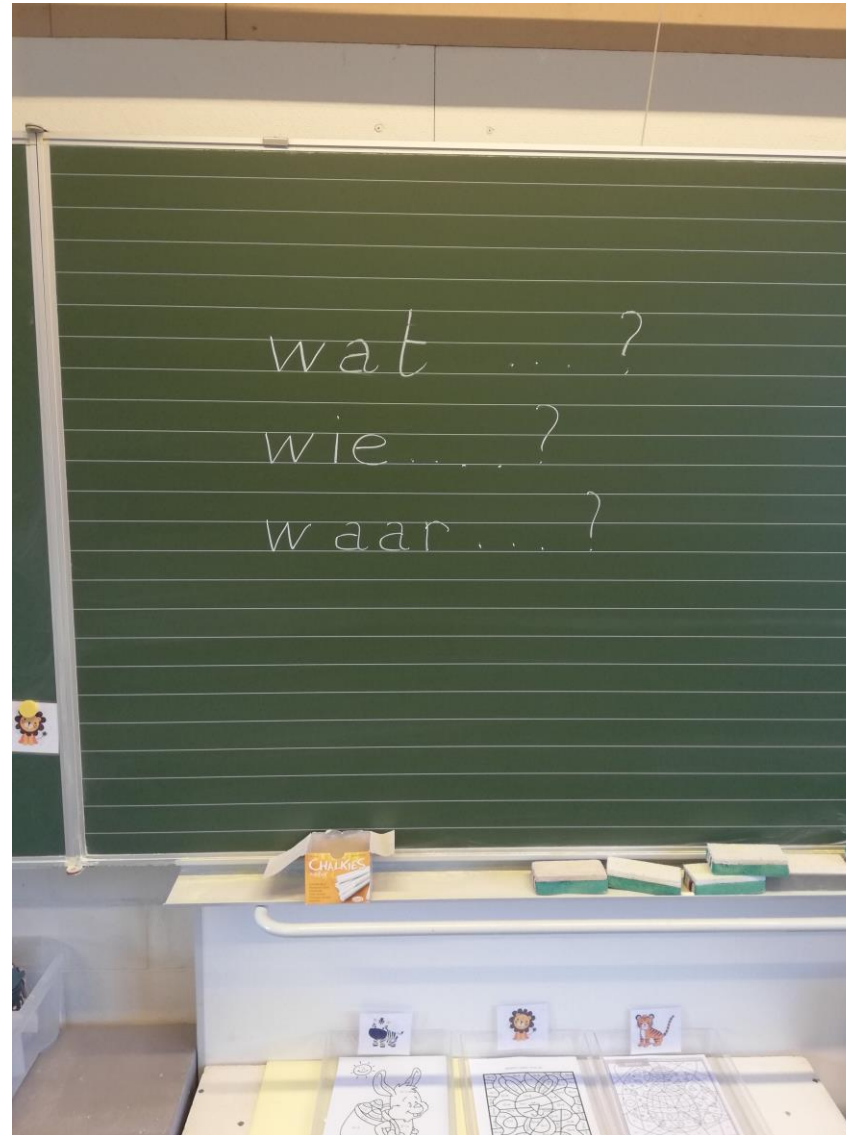
Kerngedachte

● Interventies om leesbegrip te vergroten

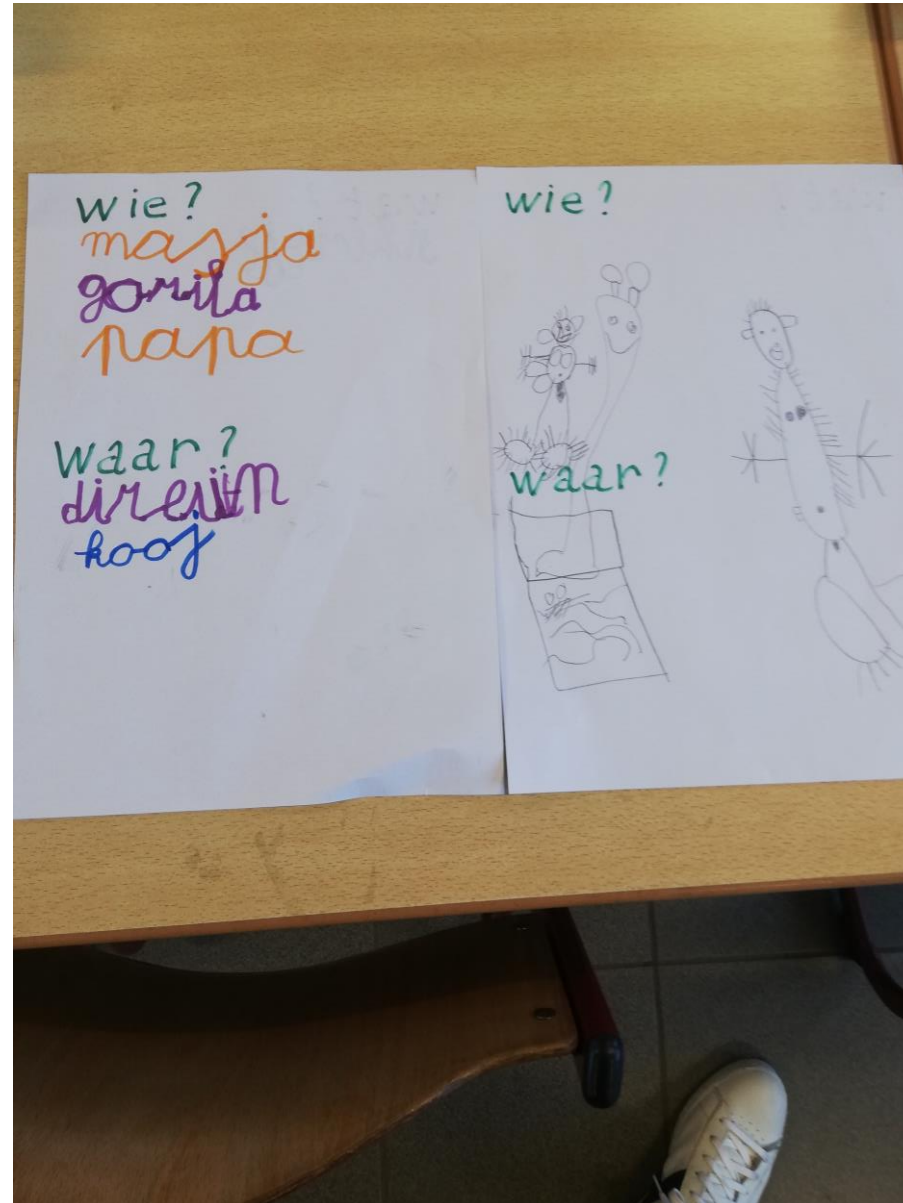
Na het lezen van een tekst:

- Vragen stellen en beantwoorden
- Samenvatten

● Vragen stellen en beantwoorden

● Vragen stellen en beantwoorden

● Interventies om leesbegrip te vergroten

Meer lezen: excel.thomasmore.be → blog

← → ↻ 🏠 excel.thomasmore.be/2020/12/leesbegrip-vergroten-1/ 🔍 📄 ☆ 🔄 📱

Interventies om leesbegrip te vergroten: Inleiding

Geschreven door
EXCEL

Datum
1 DECEMBER 2020

Het belang van begrijpend lezen

Begrijpend kunnen lezen is van essentieel belang om succesvol te kunnen deelnemen aan onderwijs, arbeidsmarkt en de brede samenleving. Zelfs in ons dagelijks sociale leven komen regelmatig teksten voorbij (bv. in e-mails en blogposts) die je moet kunnen begrijpen om 'mee te kunnen praten' en de verbinding te zoeken en te behouden met naasten (Oakhill et al., 2014).

Maar wat komt er allemaal kijken bij begrijpend kunnen lezen? Het is een complex proces waarbij zeer diverse componenten als taalontwikkeling, technisch lezen (decoderen), leesmotivatie, achtergrondkennis, woordenschat en leesstrategieën een rol spelen. De componenten zijn ook nog eens van elkaar afhankelijk: technisch lezen geeft bijvoorbeeld absoluut nog geen garantie voor begrip (en hetzelfde geldt overigens andersom) en leesstrategieën zijn zeer beperkt bruikbaar zonder de nodige achtergrondkennis.

● Inge Maes

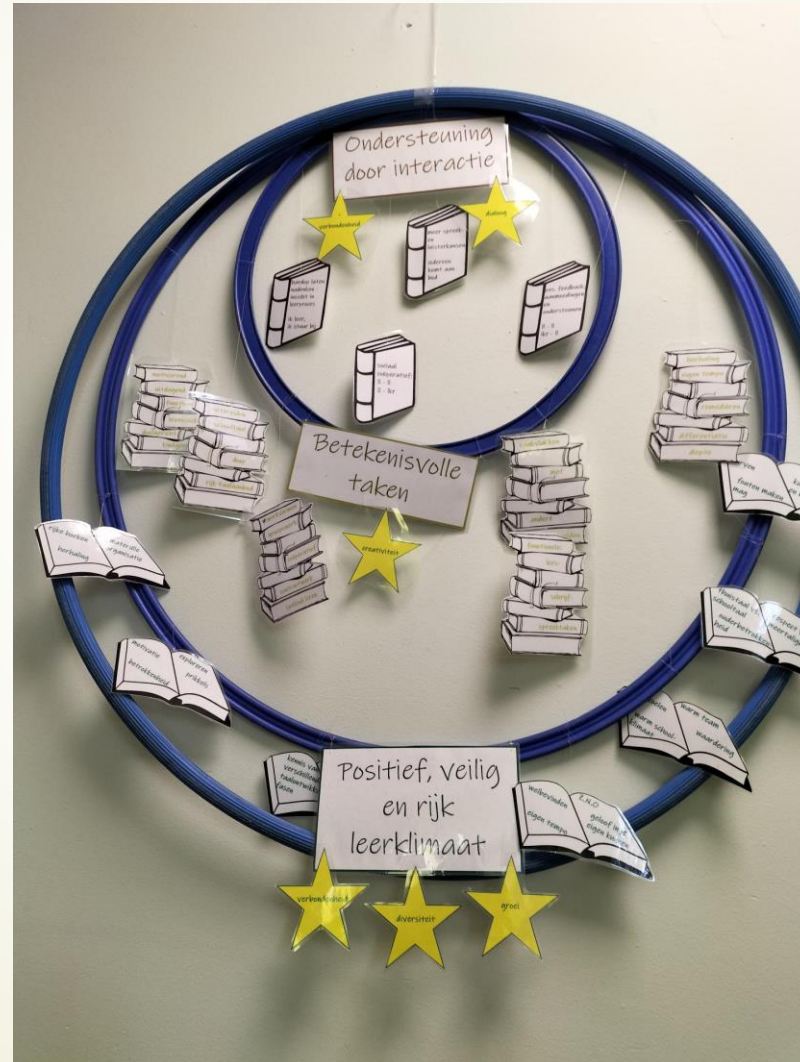
30 jaar onderwijservaring

leerkracht 3de leerjaar Don Bosco Mechelen

leidt werkgroep Taalbeleid

Visie

Krachtige leesomgeving: Jeugdboekenmaand

Krachtige leesomgeving: verteltassen

Krachtige leesomgeving: Gedichtendag

Krachtige leesomgeving: klasbibliotheken

Krachtige leesomgeving: opstart schoolbibliotheek 'De Leesboog'

Hallo leesmaatjes

Vandaag begint de jeugdboekenmaand. Daarom gaan we veel lezen. Nu kan je dit niet alleen in je klas doen, maar ook in onze spiksplinternieuwe schoolbibliotheek 'De Leesboog'.

Misschien hebben jullie het al gehoord, maar we hebben de laatste maanden hard gewerkt aan een extra fijne leesplek. Ook 's middags ben je soms welkom in de Leesboog.

We nodigen jullie uit om een bezoekje te brengen met je juf of meester aan onze nieuwe schoolbib.

De leesjuffen, juf Daniëlle, juf Freya, juf Eef en juf Inge, houden jullie op de hoogte!

P.S: Je mag iets leuks knutselen voor in onze Leesboog.

Krachtige leesomgeving: leesmiddagen

Krachtige leesomgeving: leesmiddagen

Effectieve didactiek kleuters

Effectieve didactiek lagere school

Schrijfmaatje 2de graad

VOOR	TIJDENS	NA
NADENKEN 1) Ik denk na 2) Ik verzamel 3) Ik selecteer 4) Ik orden	SCHRIJVEN 5) Wat schrijf ik? 6) Hoe schrijf ik?	BEOORDELEN 7) Ik kijk na 8) Ik denk terug aan mijn schrijftaak

Leesmaatje 2de graad

VOOR	TIJDENS	NA
VOORSPELLEN 1) Ik kijk 2) Ik lees de titel(s) en kopjes 3) Ik denk na 4) Ik denk aan wat ik al weet	VISUALISEREN VERBINDEN SAMENVATTEN VRAGEN STELLEN 	BEOORDELEN 9) Ik denk terug 10) Ik vertel

Luistermaatje 2de graad

VOOR	TIJDENS	NA
VOORSPELLEN 1) Ik kijk 2) Ik luister naar de titel(s) 3) Ik denk na 4) Ik denk aan wat ik al weet	VISUALISEREN VERBINDEN SAMENVATTEN VRAGEN STELLEN 	BEOORDELEN 9) Ik denk terug aan de tekst 10) Ik vertel

Spreekmaatje 2de graad

VOOR	TIJDENS	NA
NADENKEN 1) Ik denk na 2) Ik verzamel 3) Ik selecteer 4) Ik orden	SPREKEN 5) Wat zeg ik? 6) Hoe zeg ik het?	BEOORDELEN 7) Ik denk terug aan mijn spreektaak

Schrijfmaatje 2de graad

VOOR	TIJDENS	NA
NADENKEN 	SCHRIJVEN 	BEOORDELEN

Monitoring en feedback

Kijkwijzer lezen

1) Een positief, veilig en rijk leerklimaat door...

... een rijk taalaanbod te geven

Doel	I	G	K	Voorbeelden
TOsn1: luisteren naar voorgelezen fictie en non-fictie				
TOsn2: genieten van voorlezen				
TOsn1: modeling en inzetten van leesstrategieën: visualiseren				
TOsn2: exploreren van een ruime variatie aan tekstmaterialen				

Breed leesnetwerk: externen

Breed leesnetwerk: Het Predikheren

Breed leesnetwerk: Ligo

● Vragenronde

Dank u

Zandpoortvest 60
2800 Mechelen

excel.thomasmore.be
excel@thomasmore.be

www.facebook.com/excelthomasmore/

[@ExCELThomasMore](https://twitter.com/ExCELThomasMore)